

POSTANOWIENIE

20 listopada 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Karol Weitz

na posiedzeniu niejawnym 20 listopada 2025 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa K.R.
przeciwko A.R. i małoletniej J.R.
o ustalenie bezskuteczności uznania ojcostwa i roszczenia z tym związane,
na skutek skargi kasacyjnej A.R.,
od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie
z 26 lutego 2025 r., X RCa 120/24,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. kosztami postępowania kasacyjnego obciąża pozwaną A.R.,
pozostawiając ich szczegółowe wyliczenie referendarzowi
sądowemu;**
- 3. nie obciąża kosztami postępowania kasacyjnego pozwanej
J.R.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być wobec tego osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W niniejszej sprawie nie zachodzą przesłanki przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej pozwanej A.R. od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z 26 lutego 2025 r.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca wskazała na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, związanego z potrzebą wykładni przepisów prawnych, a także na oczywistą zasadność wniesionej skargi.

Zgodnie z utrwalonym poglądem judykatury Sądu Najwyższego przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne polega na sformułowaniu tego zagadnienia i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Musi przy tym chodzić o zagadnienie nowe, dotychczas nierozpatrywane w judykaturze, które zarazem ma znaczenie dla rozpoznania wniesionej skargi kasacyjnej (por. postanowienia z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11 i z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151).

Istotność zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) konkretyzuje się w tym, że w danej sprawie występuje zagadnienie prawne mające znaczenie dla rozwoju prawa lub znaczenie precedensowe dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Sąd Najwyższy wyjaśnił, że przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na przesłankę istotnego zagadnienia prawnego polega na sformułowaniu tego zagadnienia, wskazaniu przepisów prawa, na których tle zagadnienie to wyłoniło się, oraz zaprezentowaniu argumentacji juredycznej uzasadniającej możliwość rozbieżnych ocen prawnych (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC

2002, nr 1, poz. 11, z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151, z dnia 24 maja 2016 r., I CSK 666/15, niepubl.).

Skarżąca w skardze podniosła jako istotne zagadnienie prawne potrzebę rozstrzygnięcia i wyjaśnienia kwestii: „czy Sąd może ustalić brak ojcostwa wyłącznie w oparciu o prywatne badanie DNA, bez dowodu z opinii biegłego, mimo że: próbka została pobrana samodzielnie przez stronę bez świadków a tym bardziej w warunkach kontrolowanych, np. w placówce służby zdrowia przez uprawnionego pracownika; brak jest dowodu na prawidłowe pobranie próbki od dziecka; dokument nie został sporządzony na potrzeby postępowania sądowego?

Tymczasem Sąd Najwyższy w postępowaniu kasacyjnym jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Związanie to oznacza, że ocena zarzutów naruszenia prawa materialnego, podniesionych w skardze kasacyjnej, może odbywać się wyłącznie w odniesieniu do dokonanych przez sąd drugiej instancji ustaleń faktycznych, stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia, których Sąd Najwyższy - w ramach kontroli kasacyjnej - nie może uzupełnić nowymi okolicznościami, nieustalonymi przez Sąd drugiej instancji (zob. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z 29 lipca 1999 r., II UKN 56/99, OSNAPIUS 2000, Nr 22, poz. 829; z 24 lipca 2006 r., I PK 299/05, OSNCP 2007, nr 15-16, poz. 214; i z 17 czerwca 2009 r., IV CSK 48/09, niepubl.).

Sąd Okręgowy wydając w zaskarżone orzeczenie oparł się na sprawozdaniu z prywatnego testu DNA wykonanego przez powoda wyjaśniając w uzasadnieniu, że pozwana A.R. sześciokrotnie nie stawiała się wraz z małoletnią na terminy badań w Zakładzie Genetyki Sądowej [...] w S., uniemożliwiając tym samym przeprowadzenie dopuszczonego przez Sąd w toku postępowania dowodu z badań polimorfizmu genetycznego DNA na okoliczność ustalenia prawdopodobieństwa tego, że powód K.R. jest biologicznym ojcem małoletniej J.R. uniemożliwiając w ten sposób przeprowadzenie żadnego innego dowodu na tę okoliczność. Z tego względu, Sąd Okręgowy oparł się na tym dowodzie, który został w sprawie złożony i którego wiarygodność nie została podważona przez inne środki dowodowe.

Z tych względów, podniesiona kwestia nie może stanowić istotnego zagadnienia prawnego w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Skarżąca w skardze kasacyjnej nie wykazała także występowania innej przesłanki przedsądu w postaci jej oczywistej zasadności.

W judykaturze Sądu Najwyższego zgodnie przyjmuje się, że oczywista zasadność skargi kasacyjnej oznacza, że dla przeciętnego prawnika podstawy wskazane w skardze *prima facie* zasługują na uwzględnienie. Sytuacja taka w szczególności istnieje wtedy, gdy bez wątplenia wystąpiły uchybienia, na które powołuje się skarżący, lub gdy jest pewne, że miały one wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia albo podniesione zarzuty oczywiście uzasadniają wniesiony środek zaskarżenia. Pamiętać przy tym trzeba, że oczywiste jest to, co jest widoczne bez potrzeby głębszej analizy, czy przeprowadzenia dłuższych badań lub dociekań. Skarżący musi zatem wykazać, że wyrok zapadł z oczywistym, rażącym naruszeniem przepisów prawa lub podstawowych zasad obowiązujących w praworządnym państwie, widocznym na pierwszy rzut oka, bez konieczności przeprowadzenia bardziej szczegółowej analizy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 czerwca 2008 r., III CSK 110/08, niepubl.).

Tymczasem bliższa analiza uzasadnienia wniosku o przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej wnioskodawczyni nie pozwala przyjąć, by była ona – w powyższym rozumieniu – oczywiście uzasadniona.

Na marginesie należy także zauważyć, że między twierdzeniem skarżącej, iż w sprawie występuje istotne zagadnienia prawne oraz że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona zachodzi wewnętrzna sprzeczność. Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 25 kwietnia 2008 r., III CSK 64/08 (niepubl.) wyjaśnił, że powoływanie się na oczywistość skargi i konieczność dokonania wykładni prawa wzajemnie się wyklucza. Taki sposób konstruowania skargi kasacyjnej jest pozorowaniem występowania w sprawie okoliczności publicznoprawnych, w oparciu, o które Sąd Najwyższy dokonuje oceny na podstawie art. 398⁹ k.p.c.

Biorąc powyższe pod uwagę należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej pozwanego do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i § 1¹ oraz art. 102 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 oraz w zw. z art. 398²¹ k.p.c.

(AG)

[a.f]